

Äidinkielen opettajain liitto ry
Mariankatu 7 C 1
00170 Helsinki

LAUSUNTO
27.3.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Viite

Asia Lausuntopyyntö selvityksestä suomalaisen ylioppilastutkinnon järjestämisestä englannin kielellä (diaarinro 105/040/2017)

Äidinkielen opettajain liitto ry (ÄOL) kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa.

Äidinkielen opettajain liiton mielestä luvussa 6 s. 23 esitetään perustavaa laatua oleva kysymys, johon vastaaminen linjaa suhtautumisen englanninkieliseen ylioppilastutkintoon: onko kyseessä ensisijaisesti kansallinen koe vai kansallinen myyntituote? ÄOL on vahvasti ensimmäisen vaihtoehdon kannalla. Ylioppilastutkinto on kansallinen lukion päättökoe, joka suoritetaan kansallisilla kielillä, suomeksi tai ruotsiksi, ja josta selviäminen osoittaa siten myös taitoa käyttää näitä kieliä jatko-opinnoissa. On olennaista, että korkeakouluopintoja tarjotaan vastaisuudessakin pääasiassa suomen- ja ruotsinkielisissä koulutusohjelmissa. Tämä tukee keskeisesti kansalliskieltemme säilymistä sivistyksen ja tieteen kielinä.

Selvityksessä todetaan (s. 21), että englanninkielinen yo-tutkinto palvelisi nimenomaan englanninkielisen peruskoulun opiskelleita, sellaisia opiskelijoita, joilla on äidinkielenä englanti tai jotka puhuvat sitä kotikielenään, sekä pitkään ulkomailla työskennelleiden perheiden nuoria, jotka ovat käyneet kansainvälistä koulua ja joilla englannista on kehittynyt vahvin akateemisessa käytössä oleva kieli. Toisaalta esiin tuodaan myös se, että jos koulun opetuskieli on englanti ja kotikielenä jokin muu vieras kieli, käy helposti niin, että maamme kansalliset kielet jäävät oppimatta. ÄOL näkee tämän asian erittäin suurena puutteena ja

katsoo, että jos yo-tutkinnonkin voi halutessaan tehdä englanniksi, kasvaa maahamme täysin suomea tai ruotsia osaamaton vähemmistö.

Kotoutumisen kannalta on elintärkeää, että maahanmuuttaja oppii käyttämään maamme virallisia kieliä. Tämä asia todetaan myös selvityksessä (s. 36) — tosin siinä sanotaan myös, että osa maahanmuuttajista vaihtaa muutaman vuoden välein maasta toiseen ja työtehtävästä toiseen eläen englanninkielisessä ympäristössä. Heidän ei siis olisi niin olennaista oppiakaan suomen tai ruotsin kieltä. Tämä ilmiö koskee pientä vähemmistöä eikä voi ÄOL:n mielestä olla perusteena englanninkieliselle yo-tutkinnolle. Haluammehan, että korkeakoulutut nuoret jäävät nimenomaan Suomeen ja jatkavat täällä opiskeluaan. Pääosa korkeakouluopinnoista vaatii kansalliskielten hallintaa, ja näin tulee olla jatkossakin, jotta kansalliskieltemme asema sivistyskielinä taataan.

Englanninkielinen yo-tutkinto vaatisi koetehtävien kääntämistä englanniksi. Kieli on kuitenkin vahvasti sidoksissa ajatteluun ja kulttuuriin. Kokelaiden ja erikielisten kokeiden yhdenvertaisuus olisi kyseenalaista, jos tutkinnon kokeet vain käännettäisiin englanniksi.

Erityisen vaarallisena ÄOL pitää selvityksen johtopäätöksissä (s. 42) todettua ajatusta siitä, että vaikka yo-tutkinto tulisi sitoa ensisijaisesti lukion opetuskieleen, alueellisen yhdenvertaisuuden ja opiskelijoiden tasa-arvoisuuden vuoksi tutkinto tulisi voida suorittaa erillisen anomuksen perusteella myös muissa lukioissa englanniksi. Tämä muodostuisi vähitellen uhkaksi koko kansalliskielillä suoritettavalle yo-tutkinnolle.

Selvityksessä todetaan, että englanninkielisen yo-tutkinnon järjestämisestä koituisi lisäkuluja, mm. kokeiden kääntämisestä englanniksi sekä sensoroinnista, ja ehdotetaan, että ne katettaisiin valtion budjetista. ÄOL:n mielestä tärkeämpää olisi ylipäätään keskittyä toisen asteen opintojen mahdollistamiseen taloudellisesti kaikille nuorille, mikä tarkoittaisi toisen asteen opiskelun ja yo-tutkinnon muuttamista maksuttomiksi.

Ylioppilastutkinto on nimenomaan lukion opetussuunnitelman mukainen, kansalliskielillä suoritettava päättökoe - sitä ei ÄOL:n mielestä pidä alistaa koulutustuonnin tai -viennin

työkaluksi ja muuttaa myös englanninkieliseksi. IB-lukioiden tarjonta riittää, ja niitä kannattaa kehittää edelleen. Niiden rinnalle ei ole syytä rakentaa toista englanninkielistä tutkintojärjestelmää.

Kunnioitavasti

Sari Hyytiäinen

Puheenjohtaja

Äidinkielen opettajain liitto ry